

Sygn. akt V CNP 96/09

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie egzekucyjnej z wniosku „A.(...)” S.A. w W.

przeciwko E. P. i H. P.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2010 r.,

skargi E. P. i H. P.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Okręgowego w W.

z dnia 8 października 2007 r., sygn. akt II Cz (...) [II WSC (...)],

oddala skargę.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w Ś., po rozpoznaniu skargi na czynności komornika dłużników H. P. i E. P., postanowieniem z dnia 9 lipca 2007 r. uchylił postanowienie Komornika Sądowego z dnia 8 maja 2007 r. w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania

egzekucyjnego. Jednocześnie Sąd nakazał w trybie art. 759 § 2 k.p.c. z urzędu umorzyć postępowanie egzekucyjne z wniosku A.(...) spółki akcyjnej w W. Uznał, że nie jest możliwe pobranie opłaty egzekucyjnej w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, w sytuacji dobrowolnego uiszczenia przez dłużnika należności bezpośrednio do rąk wierzyciela, ponieważ art. 49 ust. 1 zd. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191) w wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 18/05 z dnia 8 maja 2006 r. (opubl. OTK-A 2006, nr 5, poz. 53) został uznany za niezgodny z Konstytucją i utracił moc z dniem 18 maja 2006 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ś., zaskarżając je w zakresie uchylenia jego postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem z dnia 8 października 2007 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił zaskarżone orzeczenie i oddalił skargę dłużników na czynności komornika. Sąd stwierdził, iż na skutek utraty mocy przez art. 49 ust. 1 zd. 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, pobieranie przez komornika opłaty egzekucyjnej w przypadku umorzenia postępowania jest w zasadzie sprzeczne z zasadniczą koncepcją ustawy, uzależniającą opłatę egzekucyjną od skuteczności egzekucji. Umorzenie postępowania ma miejsce, gdy dłużnik spełnił świadczenie dobrowolnie, a tym samym egzekucja nie może zostać uznana za skuteczną. Sąd Okręgowy stanął jednak na stanowisku, iż nie w każdym wypadku świadczenie uiszczone bezpośrednio do rąk wierzyciela należy uznać za dobrowolne spełnienie świadczenia, a tym samym, że nie zawsze zwalnia ono dłużnika od ponoszenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Do takiej sytuacji doszło, zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie. Dłużnicy nie podjęli żadnych działań zmierzających do zaspokojenia wierzyciela do momentu, w którym komornik dokonał szeregu czynności, w tym sporządzenia opisu i oszacowania nieruchomości. Kwoty wpłacone przez dłużników do rąk wierzyciela należy uznać w istocie za wyegzekwowane przez komornika, którego działania bezpośrednio doprowadziły do spłaty.

Na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 października 2007 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wnieśli dłużnicy. Skargę oparli na naruszeniu przepisów art. 45 ust. 2, art. 49 ust. 1 zd. 2 oraz art. 59 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu przed nowelizacją dokonaną ustawą z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o

komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2007 r. Nr 112, poz. 769).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu o jakiej stanowi art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który służy uzyskaniu odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem działania władzy publicznej. Jako środek nadzwyczajny nie może wszakże przysługiwać od każdego wadliwego wyroku czy postanowienia. Zgodnie z utrwalonym już w tej mierze orzecznictwem Sądu Najwyższego, skarga może być uwzględniona tylko wówczas, gdy naruszenie prawa ma charakter kwalifikowany, wynikający z ewidentnych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa (por. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 9 marca 2006 r., II BP 6/05, OSNP 2007/3-4/42, z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007/1/ 17, z 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06. Biul. SN 2007, nr 4, z dnia 3 grudnia 2008 r., V CNP 82/08, niepubl.). Przy wydawaniu bowiem każdego orzeczenia, sąd stosując prawo dokonuje jego wykładni, która z istoty swej dopuszcza wielość możliwych interpretacji. Za niezgodne z prawem można zatem uznać jedynie orzeczenie oczywiście sprzeczne z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo takie, które zostało wydane w wyniku wykładni bezsprzecznie błędnej lub nieprawidłowego zastosowania prawa, zauważalnych bez głębszej analizy prawniczej. W rezultacie nie można stwierdzić niezgodności z prawem orzeczenia opartego na przepisie prawa, którego treść dopuszcza możliwość różnych, popartych uzasadnionymi argumentami interpretacji (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, Dz. U. Nr 145, poz. 1638, oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, i z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, niepubl., z dnia 10 czerwca 2008 r. I BP 54/07, niepubl.). Wniesiona w niniejszej sprawie skarga nie spełnia tych zastrzonych rygorów wykazania niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem. Rzecz idzie o ocenę nakładu pracy komornika, zakończonej na etapie po dokonaniu opisu i oszacowania nieruchomości. W stanie prawnym obowiązującym do dnia opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2006 r. P 18/05 (Dz. U. 2006 r., Nr 167, poz. 1191), komornik uprawniony był pobierać na podstawie art. 49 ust. 1 zdanie trzecie u.k.s.e. opłatę stosunkową także w wypadku umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela na podstawie art. 823 k.p.c. Opłata ta wynosi 15 % wartości egzekwowanego świadczenia i nie może być niższa od 1/10 ani wyższa od trzydziestokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże ta

regulacja zawarta w zdaniu trzecim art. 49 została uznana powołanym wyrokiem za niekonstytucyjną. Nie oznacza to, że komornikowi nie należy się żadna należność za dokonane czynności. Tezę tę potwierdza nowelizacja art. 49 u.k.s.e., dokonana ustawą z dnia 24 maja 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 769). Stosownie do obowiązującego obecnie ust. 2 tego przepisu, w przypadku umorzenia postępowania na wniosek dłużnika oraz na podstawie art. 823 k.p.c. komornik pobiera opłatę w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Nawiązując do tej regulacji, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 października 2009 r. III CZP 82/09 (OSNC 2010, nr 5, poz. 67) przyjął, że w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, komornik pobiera opłatę przewidzianą w art. 49 ust. 2 u.k.s.e.

Zgodnie z art. 49 zdanie drugie u.k.s.e. w brzmieniu sprzed ostatniej nowelizacji, opłatę ustala się w wysokości odpowiedniej do poniesionych przez komornika wydatków, nakładu jego pracy oraz wartości wyegzekwowanej części świadczenia zgłoszonego do egzekucji. Stosownie zaś do art. 49 ust. 2, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zmniejszyć wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1. Sąd Okręgowy ocenił, że komornikowi należy się cała opłata stosunkowa, gdyż odpowiada to jego nakładowi pracy, nie decydując się na miarkowanie tej opłaty na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy. Wprawdzie należy zgodzić się ze skarżącym, że przyznana komornikowi opłata jest bardzo wysoka, ale, wobec pozostawienia sądowi szerokiego marginesu uznaniowości w tym względzie, trudno jest uznać, że Sąd Okręgowy dopuścił się tu naruszenia art. 49 zdanie drugie w stopniu rażącym, zwłaszcza, że w skardze nie powołano jednocześnie naruszenia art. 49 ust. 2 u.k.s.e. Warto przy tym dodać, że Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyroku podkreślił trudności interpretacyjne, jakie sprawia ustalenie wzajemnych relacji pomiędzy obowiązującą wówczas treścią art. 49 ust. 1 zdanie drugie a art. 49 ust. 2 u.k.s.e., co tym bardziej przemawia przeciwko możliwości przypisania Sądowi Okręgowemu naruszenia prawa w stopniu oczywistym. Dlatego też skarga o stwierdzenie niezgodności orzeczenia tego Sądu z prawem podlegała oddaleniu, jako niezasadna (art. 424¹¹ § 1 k.p.c.).